

De kracht van social work

Sociaal werk vanuit veranderkundig perspectief

Collegereeks 2016 – 2017 (tweede editie)

U bent:

- opgeleid aan een sociaal agogische beroepsopleiding / opleiding hogere sociale studies;
- werkzaam in bijvoorbeeld de jeugdzorg, wijkenaanpak, gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg, sector werk en inkomen;
- betrokken bij ingrijpende veranderingen en/of transities (b.v. in het kader van de Wmo);
- docent aan een opleiding hogere sociale studies;
- student sociaal werk met praktijkervaring.

U wilt:

- zich verdiepen in de grondslagen van sociaal werk;
- op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen in de veranderkunde;
- effectief bijgepraat worden over de impact van beleidsmatige en organisatorische veranderingen op uw werk;
- zelf uw verdere professionele en persoonlijke ontwikkeling vormgeven.

Dan vormt de flexibele collegereeks 'de kracht van social work' een unieke mogelijkheid en uitdaging om nieuwe kennis en ervaring op te doen.

In het studiejaar 2014 - 2015 gingen tientallen tevreden cursisten u voor!

Programma

Aanleiding

Sociaal werk heeft vanaf het begin van de 20^e eeuw een rijke traditie opgebouwd in Nederland: in benaderingswijzen en methodieken, als professie en in maatschappelijke opzicht. Met de ontwikkelingen in de samenleving verandert het sociaal werk steeds mee. Het is een werkveld dat flexibel en innovatief is. Wat steeds overeind blijft is het hart voor mensen die extra steun in de rug nodig hebben: soms korter, soms langer.

Ook momenteel verandert er opnieuw veel in het sociale domein. De samenleving verandert van een klassieke verzorgingsstaat in een maatschappij waar het nog meer dan vroeger op eigen kracht aankomt. ICT-technologie beïnvloedt de manier waarop we met elkaar omgaan: op school, in de buurten, op het werk, in de zorg en hulpverlening. Budgetten voor zorg en welzijn worden minder en lokale overheden krijgen een veel grotere invloed op het sociaal werk. In alle sectoren moet intensiever worden samengewerkt om een afdoende antwoord te kunnen geven op bestaande behoeften.

Vanaf haar ontstaan wordt de kracht van sociaal werk bepaald door het maatschappelijk nut dat zij heeft en dat op haar beurt is geënt op methodische kwaliteit, theoretische onderbouwing en maatschappelijk-ethische verantwoording. Met alle veranderingen in de samenleving en in het sociaal werk zélf is het zinvol om de theorie en de praktijk van het sociaal werk grondig tegen het licht te houden.

De Kring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam beoogt met de collegereeks *De kracht van Social Work* bij te dragen aan een diepgaande reflectie op de maatschappelijke, theoretische en normatief ethische grondslagen van het sociaal werk en zodoende, juist in deze turbulente actualiteit, te helpen het sociaal werk te versterken voor de nabije toekomst.

Doelen

De doelen van de collegereeks zijn:

- state-of-the-art kennis verwerven van sociaal werk met behulp van veranderkundige en andragologische benaderingen;
- theoretische verdieping in de grondslagen van sociaal werk;
- ethische reflectie op de nieuwe professionele werkelijkheid van sociaal werk;
- verhelderen van de rol van onderzoek in (de eigen praktijk van) het sociaal werk.

De reeks wordt georganiseerd door de Alumnikring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam. Zij werkt bij het realiseren van deze reeks samen met beroepsopleidingen en beroepsverenigingen.

Voor wie bedoeld?

De colleges zijn bedoeld voor sociaal professionals die uitvoerend of beleidsmatig werkzaam zijn in de sectoren zorg, welzijn en educatie. Heeft u een sociaal agogische opleiding op HBO-niveau, of bent u een ver gevorderd student, docent, lid van een beroepsvereniging zoals BPSW en/of geregistreerd bij Registerplein (kwaliteitskeurmerk voor sociaal professionals), dan bent u van harte uitgenodigd! Er zijn PE-punten te verwerven met het volgen van de colleges.

Kies uw colleges

De collegereeks bestaat uit tien colleges. U tekent in voor minimaal drie colleges van de reeks en

stelt zo uw eigen pakket samen. Het is mogelijk meer dan drie colleges te volgen. Voor elk volgend college betaalt u een extra bedrag. Wanneer u alle tien de colleges volgt ontvangt u 10% korting.

Opzet van de colleges

Inleiders van naam en faam geven de colleges. Daarnaast zullen regelmatig referenten uit de praktijk of het onderwijs op de hoorcolleges reflecteren.

De tijdsinvestering per college (dus zonder extra activiteiten) bedraagt ca. 6 uur per college (college, leeractiviteiten, literatuur).

De colleges

College	Dinsdag	Onderwerp	Spreker(s)
1	20-09-2016	Sociaal werk: missie of vak?	Dr. Lies Schilder Dr. Lisbeth Verharen
2.	04-10-2016	Sociaal werk in transitie	Dr. Martin Stam Drs. Carolien de Jong
3.	01-11-2016	De sociaal werk professie, professionaliteit en professionalisering	Dr. Marcel Spierts Drs. Marc Hoijtink
4.	22-11-2016	Wat werkt er in sociaal werk en hoe werkt dat?	Drs. Sjef de Vries
5.	13-12-2016	Een driewerelden benadering van sociaal werk	Dr. Gerard Donkers Nelly Labrie MSc.
6.	17-01-2017	Sociaal werk en ethiek	Drs. Nico Koning
7.	14-02-2017	Van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij	Drs. Nico de Boer
8.	14-03-2017	Een wetenschap van sociaal werk	Dr. Henk Geertsema
9.	11-04-2017	Culturele diversiteit en sociaal werk	Kitlyn Tjin A Djie
10.	16-05-2017	Onderzoek in, naar en door sociaal werk	Dr. Judith Metz

Certificering

De Kring Andragologie reikt een certificaat uit na het met goed resultaat gevolgd hebben van (bijeenkomsten van) de cursus.

De reeks in drie thema's, beknopte omschrijving van de colleges.

Thema: Urgentie van sociaal werk: ontwikkelingen en trends

In deze colleges wordt een beeld geschetst van de plaats die sociaal werk inneemt in de sterk veranderende samenleving en van de - al of niet nieuwe - vormen waarin sociaal werk zich manifesteert. Steeds speelt daarbij de cruciale vraag: wat is de betekenis en meerwaarde van sociaal werk in onze samenleving?

▪ **Lies Schilder en Lisbeth Verharen (20/9) Sociaal werk, missie of vak?**

Lies Schilder is directeur van de BPSW (Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk), Lisbeth Verharen is lector Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Zij behandelen de vraag hoe sociaal werkers hun identiteit kunnen versterken in de actuele, roerige en tegenstrijdige transitie. Wat is de kern van hun identiteit? Hun sociale missie en hun maatschappelijk engagement? Hun specifieke methodische en ethische expertise? Hoe kunnen sociaal werkers een evenwichtige identiteit opbouwen waarin missie en vak met elkaar in balans zijn? Hoe wordt dat op dit moment geprobeerd?

▪ **Martin Stam en Carolien de Jong (4/10) Nieuwe vormen van sociaal werk**

Martin Stam richtte zich als lector Outreachend werken en innoveren aan de Hogeschool van Amsterdam op de vraag: hoe kan het sociaal werk in deze onzekere tijden haar rol vervullen naar burgers in precare posities, die genegeerd, geïndiceerd en uitgesloten worden? Tot wie moet zij zich daarbij verhouden? De beantwoording van deze vragen leidt tot een zoekend realiseren van co-creatieve werkvormen die voor een deel nieuw zijn, maar die anderzijds teruggrijpen op oude kernwaarden en benaderingen uit het verleden van het sociaal werk. Carolien de Jong (Vestadvies) heeft ruime ervaring met innovaties binnen het sociale domein en gaat in het verlengde van bovenstaande in op actuele en concrete dilemma's en oplossingen.

▪ **Nico de Boer (14/2) Van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij**

Nico de Boer is zelfstandig onderzoeker en auteur op het gebied van sociaal werk. Momenteel werkt hij aan een proefschrift over de institutionele geschiedenis van het welzijnswerk, met speciale aandacht voor de positie die burgers (en hun organisaties) daarin hadden. In dit college schetst hij hoe de ontwikkeling van de verzorgingsstaat naar participatiesamenleving de burger in retorisch opzicht op het schild hijst. Maar is de logica van burgers werkelijk opgewassen tegen die van staat, markt en professionals? Welke rol heeft sociaal werk tot nu toe gespeeld en hoe zou dat in de komende decennia kunnen veranderen?

▪ **Kitlyn Tjin A Djie (11/4) Culturele diversiteit en sociaal werk**

Kitlyn Tjin A Djie heeft zich toegelegd op het begeleiden en trainen van sociaal werkers volgens het door haar ontwikkelde model Beschermjassen. Het model gaat over sensitief zijn mbt de diversiteit onder cliënten, rekening houden met culturele, familiale en historische verschillen en het helpen zoeken naar de eigen krachtbronnen van de cliënten van het sociaal werk. Kennis over je eigen achtergrond, je gevoeligheden en opvattingen is daarbij essentieel, want als je weet waar je geraakt wordt in de dialoog met de vreemde ander, kun je je heilige huisjes parkeren. Dan is er ruimte voor verschil. Beschermjassen is van toepassing in vele contexten; niet alleen in de jeugdzorg, maar ook in de mantelzorgondersteuning, het ouderenwerk, het onderwijs en het welzijnswerk helpt 'Beschermjassen' mensen in hun kracht te zetten. Het biedt handvatten voor managers, personeelsadviseurs, supervisors, coaches, hulpverleners en docenten om de interculturele dialoog vorm te geven.

Thema: Theoretische en ethische grondslagen van het social work.

Een professie zonder theoretische en ethische grondslagen is eigenlijk geen professie. Maar wat zijn dan de theoretische en ethische grondslagen van het sociaal werk of welke zouden deze moeten zijn? En: tot welke eisen leiden de opvattingen daarover m.b.t. de vereiste methoden en vooral: competenties?

- **Gerard Donkers en Nelly Labrie (13/12) Een driewerelden benadering van sociaal werk**
Gerard Donkers is gepromoveerd op de methodiek van het maatschappelijk werk en heeft zich vervolgens als onderzoeker, auteur en docent verdiept in andere methodieken van sociaal werk en organisatieontwikkeling. Hij onderscheidt drie soorten van perspectieven in het denken over veranderen: het sociaal technologische, het persoonsgerichte en het maatschappijkritische. Deze hebben alle drie hun waarde en spelen een rol in een 'methodiek zonder keurslijf' die beoogt het zelfregulerend en zelforganiserend vermogen van burgers, cliënten, professionals en andere betrokkenen bij het sociaal werk te vergroten. Nelly Labrie is manager maatschappelijk werk bij de Stichting MDA te Rotterdam en zal in het college relevante casuïstiek inbrengen en bespreken.
- **Marcel Spierts en Marc Hoijtink (1/11) Professionaliteit en professionalisering**
Marcel Spierts is onderzoeker, publicist en docent op het gebied van sociaal werk, educatie en cultuur. In zijn proefschrift (*De stille krachten van de verzorgingsstaat*, 2014) ontwikkelt hij een benadering van professionaliteit van sociaal-culturele professionals. Deze benadering heeft directe betekenis voor de beroepsuitoefening en beroepsontwikkeling van sociaal werk in brede zin. De benadering wordt in dit college uiteengezet. Marc Hoijtink is docent en onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam en doet (promotie)onderzoek naar sociaal beleid en sociaal werk in buurten in de grootstedelijke context met een hoge concentratie van armoede, geweld, criminaliteit en gezondheidsproblemen.
- **Nico Koning (17/1) Normatieve professionaliteit**
Nico Koning is filosoof en docent aan (o.a.) de Hogeschool van Amsterdam. In dit college gaat hij in op het in Nederland ontwikkelde begrip normatieve professionaliteit dat een evenwicht impliceert en bepleit van technische, persoonlijke en ethische aspecten in de beroepsuitoefening. De vraag wordt gesteld wat het precies betekent als je deugt voor je vak en wat als je daarin deugdelijk handelt. Daarbij zullen de filosofische achtergronden, vooral m.b.t. de zogenoemde bestaansethiek aan bod komen, maar ook de vraag hoe in concrete gevallen te komen tot ethisch te verantwoorden besluitvorming.

Thema: Onderzoek in en naar sociaal werk

Geen beroep zonder beroepsontwikkeling en geen beroep zonder onderzoek. Maar toch: hoe noodzakelijk is onderzoek voor sociaal werk dan? En waarover zou dat moeten gaan? Over wat voor soort onderzoek gaat het? En wat kan de sociaal werker concreet met onderzoek doen?

- **Sjef de Vries (22/11) De effectiviteit van sociaal werk.**
Sjef de Vries is ruim dertig jaar opleider en methodiekontwikkelaar op het gebied van sociaal werk. Ook het sociaal werk moet bewijzen dat het effectief is. Het werken met bewezen effectieve methoden lijkt een garantie daarvoor. Maar de invloed van methoden op het effect is klein en de kern en kracht van sociaal werk ligt elders. De vraag is op welke wetenschappelijke grond het sociaal werk moet bouwen waar het gaat om haar effectiviteit.
- **Judith Metz (16/5) Wat kan de sociaal werker met onderzoek?**
Judith Metz is lector 'Youth Spot -Jongerenwerk in de grote stad' aan de Hogeschool van Amsterdam. Bij onderzoek wordt meestal gedacht aan onderzoekers die onderzoek doen naar de praktijk van anderen. Onderzoek doen naar de eigen praktijk kan echter ook en heeft

- naast nadelen en valkuilen - grote voordelen. In dit college komen verschillende vormen van onderzoek door en voor sociaal werkers aan bod en wordt specifiek ingegaan op onderzoek door sociaal werkers zelf.

▪ **Henk Geertsema (14/3) De wetenschap van het sociaal werk.**

Henk Geertsema is andragoloog en actief in zowel de wereld van de hulpverlening als die van het hoger onderwijs. Hij zal ingaan op de volgende vragen: is een wetenschap van het sociaal werk noodzakelijk? Hoe zou die er uit kunnen zien? Is/was de andragologie wellicht die wetenschap? Dat zijn buitengewoon lastige vragen die in dit college verkend, maar niet definitief beantwoord zullen worden. Dit betekent niet dat er geen verdere ontwikkeling van een wetenschap van het sociaal werk zou moeten plaatsvinden. In het college worden enkele zienswijzen geschetst die daarvoor richting zouden kunnen bieden.

Praktische zaken

Data en locatie

De bijeenkomsten vinden gedurende het collegejaar 2016 - 2017 plaats op dinsdagen van 18.30 - 21.30 uur. Zie bovenstaand schema.

De colleges vinden plaats op de UvA Roeterseilandcampus, Nieuwe Achtergracht 166, 1018 WV Amsterdam, lokaal REC-B 1.01

Prijs: De deelnemer stelt zelf een pakket samen van minimaal 3 colleges.

De prijs voor 3 colleges:

- € 270,- Voor elk volgend college € 90,-
- € 180,- voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging en begunstigers van de Kring Andragologie en voor leden van de BPSW, leden van de LVSC en/of geregistreerden bij Registerplein. Voor elk volgend college € 60,-
- € 150,- voor studenten. Voor elk volgend college € 50,-

De prijs voor 10 colleges:

- € 810,-
- € 540,- voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging en begunstigers van de Kring Andragologie en voor leden van de BPSW, leden van de LVSC en/of geregistreerden bij Registerplein.
- € 450,- voor studenten (beperkt aantal plaatsen)

Inschrijven en eventueel lid worden:

[U kunt zich inschrijven voor de colleges met deze link](#). Door voorafgaand aan de aanmelding voor de colleges lid of begunstiger van de Amsterdamse Universiteits-Vereniging te worden betaalt u de voordelige ledenprijs voor deze reeks. Aanmelding als lid kunt u [door hier te klikken](#). Bij: 'Ik sluit me aan bij' vinkt u dan aan: Kring Andragologie.

Betaling

Uitsluitend vooraf (minimaal 2 weken voor aanvang) op rekeningnummer NL 47 INGB 0005 683 762 van Kring Andragologie o.v.v. Social work 2016/17, de data van de colleges en uw naam.

U bent pas na ontvangst van uw betaling definitief ingeschreven voor de colleges. Mocht u onverhoopt verhinderd zijn dan kunt u uw betaling tot 14 dagen voor de start terugontvangen.

Daarna is restitutie niet mogelijk. U kunt wel een vervanger sturen.

PE-punten/registratiepunten:

Ook deze keer is de collegereeks geaccrediteerd bij Registerplein.

Organisatie

Deze collegereeks wordt georganiseerd door de alumnikring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam en werd mede mogelijk gemaakt door het Amsterdams Universiteitsfonds.

Kring Andragologie
Universiteit van Amsterdam
Roeterseilandcampus REC J/K
Valckenierstraat 65-67, kamer B.63
1018 XE Amsterdam
T: 020 5255880
E: andragologie@uva.nl
alumni.uva.nl/andragologie en **andragologie.org**

KRING ANDRAGOLOGIE
AMSTERDAMSE UNIVERSITEITS-VERENIGING